مسکن ملی

معترضان طرح ملی مسکن در زنجان دست به نامه شدند

متقاضیان طرح نهضت ملی مسکن در سایت‌های کوی پردیس (ثمین ۳) و کوی ارم (لیل آباد) نسبت به تداوم بلاتکلیفی چند ساله و بابت تأخیر در ساخت این پروژه‌ها اعتراض خود را مکتوب کردند.

متقاضیان طرح نهضت ملی مسکن در این راستا خواستار جبران خسارت‌های مادی و معنوی وارد شده در سال‌های گذشته، توقف دریافت هرگونه هزینه جدید تا تعیین تکلیف دقیق پروژه‌ها، تسریع فوری در آغاز ساخت و ساز و شفاف‌سازی مالی کامل شامل میزان ورودی‌ها، چگونگی هزینه‌کرد و درصد پیشرفت پروژه‌ها شدند.

براساس مستندات ارائه شده از سوی تجمع‌کنندگان، از سال‌های ۱۳۹۹ تا ۱۴۰۱ مبلغ ۴۰ میلیون تومان آورده اولیه از هر متقاضی دریافت و در حساب بانک مسکن بلوکه شده است. با وجود این، در این چهار سال نه سودی پرداخت شده و نه پروژه‌ها به مرحله اجرایی رسیده‌اند در حالی که ارزش واقعی این مبالغ بر اساس تورم فعلی معادل رقمی حدود ۳۰۰ تا ۴۰۰ میلیون تومان برآورد می‌شود.

به گزارش تسنیم، متقاضیان در همین راستا اعلام کردند به تازگی پیامک‌هایی از سوی دستگاه‌های اجرایی با مضمون الزام به پرداخت ۴۰ میلیون تومان دیگر در سه ماه آینده دریافت کرده‌اند که پرداخت نکردن، انصراف آن‌ها از پروژه تلقی خواهد شد.

■واریز پول بدون سود

یکی از متقاضیان با اشاره به وضعیت موجود گفت: ما چهار سال است پولمان در حساب بانک مسکن مانده و هیچ سودی دریافت نکرده‌ایم. اوایل امسال گفتند زمین در اختیار قرار می‌گیرد؛ اما همزمان هزینه‌هایی مانند اجاره زمین، نقشه، پروانه و بیمه دریافت شد.

نکته عجیب این است که آورده ما همان ۴۰ میلیون تومان محاسبه می‌شود در حالی که آن مبلغ امروز ارزش یک‌دهم گذشته را دارد. بسیاری از متقاضیان سال‌های گذشته برای تأمین این مبلغ، طلای خود را فروختند. آن موقع ۴۰ میلیون تومان برابر با ۳۵ گرم طلا بود و حالا همان مبلغ باید دوباره پرداخت شود.

به گفته این متقاضی، پیامک‌های دریافتی از دستگاه مربوط بر تهدید انصراف در صورت واریز نکردن تأکید دارند در حالی که اصل آورده متقاضیان هنوز تعیین تکلیف نشده و هیچ تضمینی درباره هزینه‌های مراحل بعدی (زیرسازی و آماده‌سازی زمین) وجود ندارد.

وی افزود: مشخص نیست در ادامه چقدر باید پرداخت کنیم. فقط گفته‌اند ۸۰ میلیون تومان دیگر هم به صورت قطعی نیاز است. این ابهام‌ها مردم را نگران کرده و اعتماد را از بین برده است.

■نامه معترضان به مسئولان

در بخشی از نامه رسمی متقاضیان به نهادهای دولتی آمده است: در سال‌های ۱۳۹۹ تا ۱۴۰۱ مبلغ ۴۰۰ میلیون ریال به عنوان آورده نقدی مرحله اول دریافت شده که چهار سال بدون سود در حساب مانده و بخشی از آن نیز برداشت و سپس تدریجی عودت شده است. اکنون با اختصاص زمین در سایت ثمین ۳، پیامک جدیدی برای واریز مرحله دوم صادر شده و مقرر است در ۶ماه آینده نیز ۴۰ میلیون تومان دیگر دریافت شود، بی‌آنکه سقف نهایی پرداخت مشخص باشد. با توجه به تورم شدید، توان پرداخت دوباره برای قشر ضعیف وجود ندارد.

در ادامه این نامه، متقاضیان خواستار تعدیل در هزینه‌های آماده‌سازی زمین، محاسبه آورده‌ها بر اساس شاخص تورم بانک مرکزی، برخورد قانونی با افراد دارای ترک فعل در بلوکه‌سازی مبالغ و تسریع در اجرا و تحویل زمین‌ها شدند. آن‌ها هشدار دادند ادامه این وضعیت موجب نارضایتی عمومی و تحلیل سرمایه اجتماعی خواهد شد.

در گفت‌وگو با رئیس پژوهشکده سیاست‌گذاری اجتماعی دانشگاه علامه طباطبایی بررسی شد

«روستازایی» شیوه جدید زمین‌خواری

اعظم طیرانی| بر اساس آمار رسمی مرکز ملی آمار ایران در سال ۱۴۰۱ به طور کلی ۲۶ درصد از جمعیت کشور در ۶۲ هزار آبادی و روستا ساکن هستند که ۳۹ هزار روستا بالای ۲۰ خانوار جمعیت دارند و ۲۳ هزار روستا دارای جمعیتی کمتر از ۲۰ خانوار هستند. عمده روستاهای فاقد کد، روستاهایی در مناطق دوردست نسبت به مرکز، کم‌جمعیت و در استان‌های کم‌برخوردار هستند.

حدود ۸۰۰ هزار نفر ساکن در آبادی‌های زیر ۲۰ خانوار حتی امکان دریافت اعتبارات دولتی برای توسعه را ندارند. بسیاری از این روستاها به دلیل نداشتن کد ثبت دهیاری از خدمات حیاتی مانند آب، برق، گاز، مدرسه و خانه بهداشت محروم هستند. به طوری که معاون امور دهیاری‌های سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور، روستاهای فاقد «کد روستایی» را ۲۳ هزار آبادی با حدود ۸۰۰ هزار نفر جمعیت اعلام کرده و گفته امکان تجمیع این روستاها یا تعیین همه آن‌ها به دلیل محدودیت‌های قانونی وجود ندارد و با وجود آنکه ساکنان این مناطق شهروند رسمی کشور هستند، به دلیل نداشتن یک شماره چندرقمی، هنوز در تقسیمات سیاسی کشور جایی ندارند و به دلیل نداشتن «کد روستایی»- عددی که روستا را به واحدی رسمی تبدیل می‌کند- از خدمات عمومی و امکانات محروم هستند.

در بسیاری از این مناطق، دهیاری‌های نزدیک، خدمات عمومی را ارائه می‌دهند؛ اما گاهی مطابق آنچه در مورد روستای «سازمان وجدانی» در استان گلستان پیش از اعطای کد روستایی وجود داشت، به جز آب و برق، سایر خدمات مانند گاز، آسفالت، خانه بهداشت و مدرسه به روستا تعلق نمی‌گرفت. یا نمونه دیگر، روستای «خراوی» در مرز استان کرمان که از حداقل امکانات محروم بود و سال ۱۴۰۰ ویدئوهای منتشر شده از این روستای فاقد کد، صدای فعالان اجتماعی را بلند کرد و موضوع را تا وزارت کشور کشاند.

در سال‌های اخیر «روستازایی» یا شکل‌گیری سکونتگاه‌های جدید در مناطق روستایی کشور، مورد توجه پژوهشگران و مسئولان قرار گرفته که از جنبه‌های مختلف اجتماعی، اقتصادی و محیط زیستی قابل بررسی است. در گفت‌وگوی پیش رو، دکتر محمود مشفق، استاد جامعه‌شناسی و رئیس پژوهشکده سیاست‌گذاری اجتماعی دانشگاه علامه طباطبایی به تشریح ابعاد و چالش‌های این موضوع می‌پردازد.

■ منظور از «روستازایی» چیست و چه عواملی موجب شکل‌گیری آن می‌شود؟

میان پدیده مهاجرت‌های معکوس و بازگشتی روستایی و پدیده «روستازایی» باید تفاوت قائل شد. در واقع مهاجرت‌های بازگشتی روستایی به پدیده بازگشت به سکونتگاه‌های روستایی اطلاق می‌شود. این پدیده معمولاً به صورت آگاهانه و اغلب از سوی مهاجران شهری با مبدأ روستایی و افرادی رخ می‌دهد و به دلایل مختلف مثل بازنشستگی، مشکلات زندگی شهری و... تصمیم می‌گیرند به زندگی روستایی برگردند. اگر بازگشت‌کنندگان روستایی ظرفیت‌های بالقوه روستا را فعال کنند، منجر به توسعه و تقویت روستاها می‌شود. مهاجرت‌های بازگشتی ممکن است در مناطق مختلف کشور و به اشکال گوناگون صورت بگیرد؛ گاه در نزدیکی مراکز جمعیتی بزرگ و گاه در مناطق دورافتاده با فاصله زیاد از شهرها. اغلب این افراد مالک زمین یا زمین‌های کشاورزی در روستا هستند و با ساخت و سازهایی، دوباره به روستا برمی‌گردند تا نوعی آبادانی و احیای محل زادگاه خود را رقم بزنند. البته امروز اغلب این بازگشت‌ها جنبه تفریحی و فراغتی پیدا کرده‌اند و بسیاری از ساکنان این سکونتگاه‌ها تنها در فصل‌های گرم سال در آن‌ها اقامت می‌کنند و در زمستان در شهرها ساکن هستند.

اما پدیده «روستازایی» یک آسیب زیست‌محیطی است؛ یعنی ایجاد روستاهای جدیدی که قبلاً سابقه سکونتگاهی نداشتند و به علت نبود نظارت صحیح منابع طبیعی، برخی افراد سودجو بخشی از اراضی کشاورزی، زراعی و یا جنگلی را در تصاحب خود قرار می‌دهند و به مرور زمان تبدیل به ملک شخصی خود می‌کنند. این پدیده بسیار خطرناک است و به توسعه پایدار زیست‌محیطی لطمه می‌زند. پدیده روستازایی یا «سکونتگاه‌های خودروی روستایی» منجر به تخریب محیط زیست، فشار بر منابع زیستی و تشدید بحران آن و به هم خوردن ساختار اجتماعی این مناطق می‌شود.

■تفاوت حاشیه‌نشینی با روستازایی چیست؟

در واقع حاشیه‌نشینی، فرایند شکل‌گیری سکونتگاه‌های غیررسمی توسط مهاجران روستایی و ساکنان فقیر شهری و فاقد استانداردهای زندگی شهری در حاشیه شهرهای بزرگ است. جنس و نوع مسائل و مشکلات مناطق حاشیه‌نشین و سکونتگاه‌های خودروی روستایی متفاوت است. مهم‌ترین تفاوت این دو آن است که حاشیه‌نشینی منجر به افزایش فقر شهری و کاهش کیفیت زندگی شهری می‌شود؛ اما آثار منفی روستازایی بیشتر جنبه زیست‌محیطی دارد.

■آیا در برخی مناطق مانند ایلام یا سیستان و بلوچستان نیز شاهد نوعی تصاحب زمین یا بهره‌برداری از اراضی طبیعی در قالب این روستازایی‌ها هستیم؟

بله، در برخی موارد چنین اتفاقی رخ داده است. در بعضی مناطق و زمین‌های منابع طبیعی کشور که ارزش اقتصادی بالایی داشته و از نظر موقعیت اقتصادی احتمال افزایش ارزش اقتصادی در آینده وجود دارد، ممکن است افرادی به قصد منفعت‌طلبی شخصی اقدام به تصاحب منابع طبیعی کنند. گاه حتی مشاهده می‌شود برای تصرف زمین از جنگل‌زدایی یا تخریب منابع طبیعی به صورت عمدی استفاده می‌کنند.

در چنین مواردی وظیفه نظارت و برخورد با متخلفان بر عهده نهادهایی مانند جهاد کشاورزی، منابع طبیعی و سازمان محیط‌زیست است تا مانع سوءاستفاده افراد فرصت‌طلب از منابع طبیعی ملی شوند.

■روستاهای کوچک‌تر از ۲۰ خانوار که در سال‌های اخیر ایجاد شده‌اند، بر چه اساسی شکل می‌گیرند و چه ویژگی‌هایی دارند؟

اغلب این روستاها جمعیت ثابت ندارند و سکونت جمعیت در آن‌ها موقتی یا فصلی است. بیشتر ساکنان آن‌ها افرادی هستند که میان شهر و روستا در رفت و آمدند؛ در بهار و تابستان در روستا اقامت دارند و در زمستان به شهرها بازمی‌گردند. به همین دلیل می‌گوییم این سکونتگاه‌ها در بسیاری از موارد دارای ساکنان دوزیست یا جمعیت شناور هستند.

ریشه این پدیده را می‌توان در آنچه در تحولات شهری به آن «شهرنشینی معکوس» یا Reverse Urbanization می‌گوییم، پیدا کرد. افزایش مشکلات شهری مانند آلودگی هوا، ازدحام جمعیت و فشارهای اقتصادی سبب می‌شود برخی افراد دارای پیشینه روستایی به سمت زندگی آرام‌تر و طبیعت‌محور در روستا بازگردند. با این حال روستاهای حاصل از این روند، بیشتر کارکرد مصرفی، فراغتی و تفرجگاهی دارند تا روستا به معنای واقعی آن.

■این روستاهای کوچک با چه آسیب‌هایی روبه‌رو هستند و آیا از خدمات دولتی بهره‌مند می‌شوند؟

همان‌طور که اشاره کردم، این روستاها خودکفا، خودبسنده و تولیدی نیستند؛ بلکه اغلب کارکرد یک روستای واقعی را از دست داده‌اند. بنابراین اگر تعدادشان زیاد شود، نه‌تنها به توسعه پایدار منطقه کمک نخواهند کرد؛ بلکه می‌توانند اثرات منفی محیط‌زیستی نیز بر جای بگذارند.

از سوی دیگر چون ساکنان این روستاها هم از خدمات شهری و هم از امکانات روستایی استفاده می‌کنند، هزینه‌های زیادی به دولت تحمیل می‌شود. مصرف آب، برق، گاز و سایر خدمات در این نقاط افزایش می‌یابد، بدون آنکه ظرفیت اقتصادی یا تولیدی قابل‌توجهی ایجاد شود. حتی در مواردی این افزایش جمعیت می‌تواند تخریب زیرساخت‌ها و منابع طبیعی را نیز به دنبال داشته باشد.

■طرح تجمیع روستاهای کوچک در قالب روستاهای بزرگ‌تر گاه مطرح می‌شود. آیا این راهکار موفق بوده است؟

خیر، تجربه کشور ما نشان داده طرح‌های تجمیع روستایی چندان موفق نبوده‌اند. دلایل فراوانی ازجمله مسائل فرهنگی، تعلق مکانی، وابستگی اقتصادی و مقاومت طبیعی ساکنان در برابر ترک محل زندگیشان، مانع موفقیت این طرح‌ها شده است.

در گذشته چنین برنامه‌هایی را اجرا کرده‌اند؛ اما بررسی‌ها نشان می‌دهد نتایج دلخواه حاصل نشده است.

■در حال حاضر گفته می‌شود حدود ۲۳ هزار روستا در کشور وجود دارد که «کد ثبت دهیاری» ندارند و بخشی از آن‌ها درواقع تصرفات شخصی از اراضی منابع طبیعی‌اند. آیا آمار مذکور را تأیید می‌کنید؟

من آمار دقیق این موضوع را در اختیار ندارم و باید مراجع ذی‌ربط در این زمینه اعلام نظر کنند؛ اما اگر چنین باشد، نشانه ضعف در نظام نظارتی و حفاظتی منابع طبیعی کشور است. وجود چنین سکونتگاه‌هایی بیانگر آن است که بخشی از این مراکز روستایی می‌توانند مراکز خودروی روستایی باشند که توسط افراد سودجو و فرصت‌طلب با هدف تصرف اراضی ملی به چنین روستاهایی تبدیل شده‌اند.

■راهکار شما برای کاهش بروز چنین روستاهایی چیست؟

وزارت جهاد کشاورزی و دیگر نهادهای مسئول در این زمینه باید در قالب یک برنامه هماهنگ و منسجم عمل کنند. همچنین ضروری است موج‌های بازگشت به روستا به مناطق دارای ظرفیت توسعه و تولید واقعی هدایت شود، نه اینکه در مکان‌هایی صورت بگیرد که صرفاً کارکرد تفریحی یا تصرف‌گرایانه و سودجویانه دارند. اگر چنین روندی مدیریت نشود، می‌تواند خطرات جدی را برای توسعه پایدار محیط‌زیستی و ساختار سکونت کشور در پی داشته باشد.

■چگونه باید پدیده روستازایی را مدیریت کرد؟

در مدیریت پدیده روستازایی باید با نگاه توسعه پایدار برخورد شود. بازگشت به روستا باید موجب تقویت پایه‌های تولیدی و کارکردی روستا شود. نظام حقوقی و قانونی محیط زیستی کشور اگر در این زمینه خلأ یا نقصان دارد ضروری است برطرف شود؛ اما اگر پدیده روستازایی صرفاً به منظور استفاده شخصی و بدون برنامه‌ریزی روستایی و توجه به اهداف توسعه پایدار صورت بگیرد، آثار منفی گسترده‌ای بر محیط‌زیست و ساختار اجتماعی می‌گذارد.

پدیده «روستازایی» اگرچه می‌تواند نشانه‌ای از علاقه دوباره شهرنشینان به زندگی روستایی باشد؛، اما بدون مدیریت درست و نظارت کافی ممکن است چالش‌های جدی برای توسعه پایدار محیط‌زیست کشور ایجاد کند.

خبر

تأمین نیازهای بازار یزد؛ از فراهم کردن گوشت مرغ تا میوه شب عید

رئیس سازمان جهاد کشاورزی استان یزد در نشست کارگروه تنظیم بازار استان اعلام کرد: استان با انجام ۴ میلیون قطعه جوجه‌ریزی در آبان، در میان استان‌های ارزان‌قیمت عرضه‌کننده گوشت مرغ قرار گرفته است.

حاجی‌حسینی در این نشست گفت: بیش از ۱۸۵ تُن سیب زرد سمیرم نیز در انبارهای استان ذخیره شده و این میزان تا موعد مقرر به ۳۰۰ تن خواهد رسید.

وی افزود: برای ذخیره‌سازی ۶۵۰ تن پرتقال نیز مقدمات لازم فراهم شده و بانک کشاورزی تأمین مالی این بخش را بر عهده گرفته است.وی همچنین به فعالیت حدود ۲۰۰ سکوی تنظیم بازار در سطح استان اشاره کرد و گفت: این سکوها به صورت مستمر توسط جهاد کشاورزی مورد بازرسی و پایش قرار می‌گیرند.

استاندار یزد نیز در این نشست اظهار کرد: گرانی، کم‌فروشی و برخی تخلفات صنفی موجب نارضایتی مردم شده و تقویت نظارت می‌تواند در ساماندهی بازار نقش تعیین‌کننده‌ای داشته باشد.بابایی از ناظران سازمان جهاد کشاورزی، اداره کل صنعت، معدن و تجارت و اتاق اصناف خواست در قالب نشست‌های هماهنگی مشترک، طرح‌های عملیاتی را برای تقویت نظارت ارائه دهند و تأکید کرد: حقوق و مزایای ناظران و بازرسان بازار باید به موقع و کافی پرداخت شود تا عملکرد آن‌ها اثربخش‌تر باشد.

جدول ۹۳۴۱

طراح: محمدرضا علی‌زاده zadehalireza@gmail.com

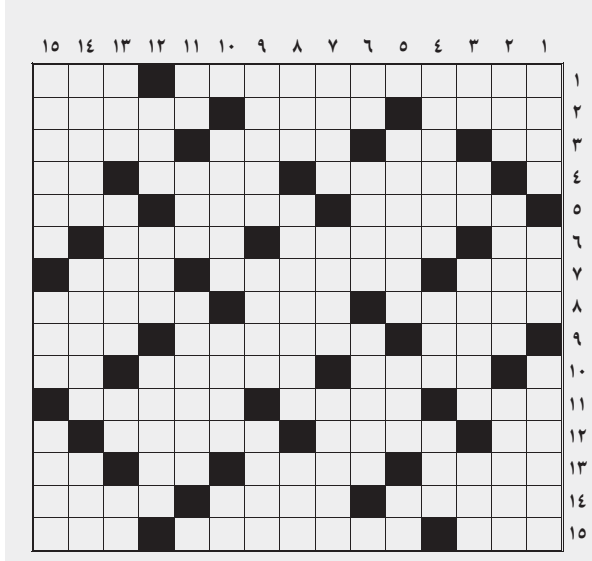

■افقی

۱. غم و شادی بر عارف... - برگه یادداشت ۲. دیوار قلعه - تالار شیشه‌ای - پرده متحرک فلزی یا چوبی ۳. تن‌پرور - زادگاه رازی - بزرگ‌تر - فریاد کشیدن ۴. تلفظ فرنگی یعقوب - ساده - پادگانی در تهران ۵. هدایت - پیشانی - حرف هفدهم انگلیسی ۶. درخت انگور - عدد فوتبالی - موتور پرقدرت روغنی که همه نوع نفت و روغن را می‌توان به جای بنزین در آن مصرف کرد ۷. اندوه - سیستم و دستگاه - از چهار عمل اصلی ریاضیات ۸. کوچه بی‌دررو - فوری - پرورنده ۹. سالن بزرگ - تخته‌های بزرگ چوبی زیر ریل قطار - هوش ۱۰. دل به هم خوردن - محنت کشیده - عدد روستا ۱۱. صحرایی وسیع در مغولستان - جوان - از روش‌های کشت گیاهان و درختان ۱۲. تعجب خانمانه - ارزیابی - عموم ۱۳. فلزی که در ساخت ظروف ارزان‌قیمت کاربرد دارد - روستایی در جنوب لبنان که غیرنظامیان آن در سال ۱۹۹۶ توسط رژیم صهیونیستی قتل‌عام شدند - قلب قرآن - مخترع تلفن ۱۴. نگهبان چماق‌نقره‌ای - شماره - خاندان ۱۵. ذره بنیادی - از افسران نیروی دریایی - نخست

■عمودی

۱. گودال - دوستدار - گیاه زینتی آپارتمانی مناسب مناطق گرم و مرطوب ۲. ذکاوت - منفذ - ضروری ۳. مرطوب - یک خودمانی - از انواع روغن خوردنی - دهان ۴. دانشمند بزرگ ایرانی ملقب به معلم ثانی - زنبیل - برنج پخته ۵. مستقیم خودمانی - بیماری مسری خطرناک دستگاه هاضمه - دشمن سرسخت ۶. صفحه اینترنت - روادید - برخی از سموم بدن از این طریق دفع می‌شوند ۷. توبه‌کننده - از روزگارش درمی‌آورند - آدرس ۸. فهمیدن - شهید نماد مقاومت سرافرازان خرمشهر - ظاهر ساختمان ۹. وسیله - گاز نادر تبلیغاتی - حافظه سخت رایانه ۱۰. صفت میوه مرغوب - «ستون» + «گریختن» - پسوند جمع فارسی ۱۱. دفع مزاحمت - فوری - فراغت ۱۲. قرض - مشقت - سروری ۱۳. جای بلند - پایتخت تجاری سریلانکا - شگرد انجام کاری - پیشوند نداری ۱۴. پرحرفی - دستاورد - شکم خودرو ۱۵. ماه ششم - بچه گوسفند - نیمه‌گرم
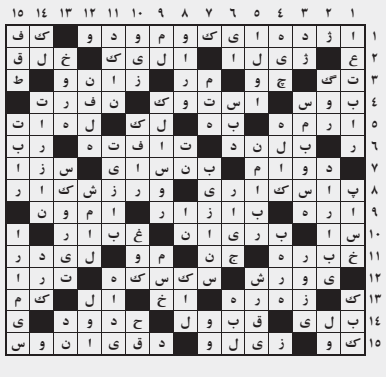
حل جدول شماره قبل